

[Начало](#) > ... > [Вашите Права](#) > [Обвиняеми \(наказателни Производства\)](#) > 2 - Моите права по време на разследването на престъплението

2 - Моите права по време на разследването на престъплението

Каква е целта на наказателното разследване?

Целта на наказателното разследване е да отговори на подаден сигнал за извършено престъпление или да реагира при подозрение от страна на полицията за извършено престъпление, за да открие извършителя(-ите). Обикновено гражданин сигнализира за инцидент и в отговор на сигнала полицията започва разследване, за да установи дали в действителност има нарушение на наказателното право, и ако е така провежда по-нататъшно разследване.

Кой извършва разследването?

В почти всички случаи правото за разследване на престъпления принадлежи на ирландската полиция, известна като Националната полиция на Република Ирландия ([An Garda Síochána](#)). Полицията може да получава правни указания за това как да проведе най-добре разследването от прокуратурата (Директора на Държавната прокуратура — *Chief Prosecution Solicitors Office (The Director of Public Prosecutions)*), която се състои от юристи, които отговарят за повечето съдебни преследвания от името на ирландската държава.

Какви са етапите на наказателното разследване?

Първият етап на наказателното разследване е подаването на сигнал от гражданин или откриване на предполагаемо престъпление от полицията. Полицията ще установи дали инцидентът, който е докладван, съставлява престъпление и, ако е така, ще започне да разследва престъплението.

На този етап полицията ще реши дали предполагаемото престъпление следва да се счита за „тежко“ или не. Терминът „тежко престъпление“ означава всяко престъпление, за което законът предвижда наказание лишаване от свобода за срок най-малко пет години. Ако престъплението попада в тази категория, то може да бъде разследвано от полицията, като за тази цел тя може да използва правомощията си да ви арестува и задържи в полицейския участък, като по време на това задържане тя може да ви разпитва. Правото да извършва арест, правото на задържане и правото да провежда разпит ще бъдат обсъдени по-долу в този информационен лист.

Ако престъплението не е тежко, правомощията на полицията са по-ограничени. Обикновено в такива случаи тя има право да разследва предполагаемото престъпление, но няма право да ви арестува и задържа с цел разпит. Полицията може да ви арестува само с цел да ви предяви обвинение за предполагаемото престъпление. Ако не ви арестуват за извършването на леко престъпление, тогава обикновено ще ви призоват в Съда при започване на съдебния процес.

Третият етап на разследването е събирането на информация, която може да бъде използвана впоследствие като доказателства при процеса. Този процес на събиране на информация може да приема много форми и правомощията на полицията да събира тази информация се определят в зависимост от характера на предполагаемото престъпление. Правото на полицията да ви арестува и разпита ѝ предоставя също така ограничени правомощия за вземане на проби и събиране на други форми на потенциални доказателства от вас, които ще бъдат обсъдени в рамките на този информационен лист.

Полицията взема решение самостоятелно или под ръководството на прокуратурата ([Директора на Държавната прокуратура](#)) дали да повдигне обвинение и какво да бъде то. Решението за наказателно преследване на престъпления (както тежки, така и леки) често се взема от Полицията. Ако

престъплението е от необичаен или очевидно сериозен характер, или такова, което ще изисква съдействието на прокуратурата за повдигане на обвинение, тогава полицията обикновено иска указания от прокуратурата.

Моите права по време на разследването

Следвайте хиперлинковете по-долу за повече информация за правата ви по време на етапите на разследването.

- [Моите права по време на ареста \(1\)](#)
- [Разпит и полицейско разследване \(2\)](#)
- [Обиск и претърсване \(3\)](#)
- [Първо съдебно заседание \(4\)](#)
- [Подготовка за процеса \(5\)](#)

Моите права по време на ареста (1)

Ако престъплението е „тежко“, полицията има право [да ви арестува и задържи за разпит](#). Това означава, че сте задържан под стража и нямате право да напускате определени помещения по време на законното ви задържане.

Полицията има ли нужда от заповед, за да ме арестува?

Не. Полицията не се нуждае на всяка цена от заповед, за да ви арестува, ако подозира, че сте извършили престъпление, което тя разследва.

Къде могат да ме арестуват?

Полицията може да ви арестува в дома ви или на публично място. Достатъчно е тя да има основателно подозрение, че сте извършили престъпление, за да може да ви арестува.

Трябва ли да ми бъде съобщена причината за ареста?

Да. Полицията трябва да ви каже причината за вашия арест.

Може ли полицията да използва сила при ареста?

Да. Тя може да използва сила в рамките на разумното, за да ви арестува.

След като сте арестуван-

Ще бъдете доведен в полицейския участък за разпит или повдигане на обвинение. Вашите права, когато сте в полицейското управление, са защитени от закона и завеждащият полицейското управление ще бъде отговорен за спазване на правата ви. Продължителността на задържането ви в полицейския участък зависи от обвиненията, въз основа на които полицията ви е задържала. Моля, обърнете се към [Ирландския съвет за граждански свободи \(The Irish Council for Civil Liberties - ICCL\)](#) за по-нататъшно запознаване с вашите права.

Разпит и полицейско разследване (2)

Ще бъда ли информиран за правата ми?

Да. Когато сте задържан по силата на нормативна разпоредба, ще бъдете информиран за правата ви по време на задържането. Разяснението ще бъде в писмена форма и трябва да бъде преведено на вашия език, ако не разбирате английски.

Мога ли да уведомя посолството си?

Да. Ако не сте ирландски гражданин, може да информирате вашето посолство или консулство за ареста

ви.

Аз съм от друга държава. Трябва ли да бъда в Ирландия по време на разследването?

Не е задължително. Ако не ви е повдигнато обвинение до края на задържането ви, сте свободен да напуснете страната и да пътувате. Ако ирландската държава желае да ви повдигне обвинение на по-късен етап, можете да се върнете доброволно за тази цел или да обжалвате екстрадицията си в своята държава. Ако обвинението ви бъде повдигнато след края на задържането ви, тогава трябва да бъдете доведен пред компетентния съд. В този случай съдията ще реши дали трябва да бъдете пуснат под гаранция.

Ще ми бъде ли позволено да говоря с адвокат?

Да. Имате право да говорите с адвокат насаме. Ако не познавате адвокат, завеждащият полицейското управление ще ви помогне да си намерите такъв от списък, който се поддържа в полицейския участък. (вж. също [информационен лист 2](#)).

Кога мога да говоря с адвокат?

Ако искате да говорите с адвокат, не трябва да бъдете разпитван докато той не пристигне, след което трябва да ви се осигури незабавен достъп до него.

Може ли адвокатът ми да присъства по време на разпита?

Не. Въпреки това имате право да търсите по-нататъшни правни съвети по време на разпита ви, ако изникне нещо, за което не сте сигурен.

А ако не мога да си позволя адвокат?

[информационен лист 1](#)

Колко дълго мога да бъда разпитван по време на задържането ми и как ще бъда разпитван?

Може да бъдете разпитван най-много до четири часа наведнъж. Разпитът трябва да бъде проведен по справедлив начин. Той трябва да бъде записан на видео, освен ако това е невъзможно. Имате право на копие от записа само ако ви е повдигнато обвинение и съдът се произнесе с определение, с което го предоставя на вашия адвокат. По време на разпита могат да присъстват не повече от двама полицаи едновременно.

Трябва ли да отговарям на въпросите?

Не. Може да [запазите мълчание](#) по време на разпита, но трябва да сте наясно, че ако мълчите по време на разпита, това може при определени обстоятелства да се използва като доказателство срещу вас в един по-късен процес. Ако откажете да отговаряте на определени въпроси, то този отказ може да се използва заедно с други доказателства в подкрепа на констатацията, че сте виновен.

Ако ми се изиска информация, трябва ли да я предоставя?

Длъжни сте да дадете личните си данни, за да позволите на полицията да ви идентифицира. Трябва да потърсите правен съвет преди да решите да предоставите всякаква допълнителна информация. Ако сте под арест с цел разпит, тогава сте заподозрян в тежко престъпление и всяка информация, която предоставяте, може да се използва като доказателство срещу вас в един бъдещ процес.

Какво се случва, ако кажа нещо, което е в мой ущърб?

Имате право да не се уличавате в извършването на престъпление чрез показанията си. Ако отговорите ви са във ваша вреда, адвокатите ви ще ви дадат съвет относно последствията, като последните обикновено се изразяват в това, че казаното от вас става доказателство срещу вас.

Трябва ли да дам пръстови отпечатьци и да позволя да бъда сниман?

Да. Може да бъдете принуден да дадете пръстови отпечатьци и да позволите да бъдете сниман, ако сте

задържан законосъобразно. Престъпление е да възпрепятствате вземането на пръстови отпечатъци или снимки.

Може ли полицията да пази пръстовите ми отпечатъци завинаги?

Да. Въпреки това, вие или вашият адвокат можете да поискате писмено от полицията взетите материали да бъдат унищожени, ако няма да има наказателно преследване или сте били оправдан на съдебния процес.

Трябва ли да дам ДНК или други по-интимни телесни проби?

Ако задържането ви е законосъобразно, полицията се нуждае от разрешение от висшестоящ служител, за да може да вземе интимни проби като ДНК, слюнка, изрезки от ноктите, материали, открити под нокът, или натривка от устата ви. Тя няма право да взема без разрешение отпечатъци от краката, проба от гениталната област или телесните отвори, освен с ваше съгласие.

Може ли да бъде извършено претърсване на дома ми, служебните ми помещения, колата ми или друго имущество?

Да. [Ирландската конституция](#) и [Европейската конвенция за правата на човека](#) изискват запазване на телесната цялост и неприкосновеност на личния живот, но тези права подлежат на ограничения. Полицията може да претърси дома ви, с или без ваше съгласие, ако има заповед за претърсване или ако влиза в имота ви, за да ви открие и арестува. За повече информация относно претърсването, вижте [Обиск и претърсване \(3\)](#).

Мога ли да обжалвам нарушаването на правата ми?

Трябва да уведомите адвокатите си за всяко нарушение на правата ви и те ще ви посъветват как и кога да подадете жалба срещу такива нарушения.

Кой е завеждащият полицейското управление?

Завеждащият полицейското управление е служител на полицията, който отговоря за благосъстоянието ви и защитата на вашите права. Всеки полицейски участък трябва да има такъв завеждащ. Ако имате някакви проблеми по време на престоя ви в ареста, трябва да поискате да говорите със завеждащия полицейското управление.

Мога ли да говоря със семейството си?

Имате право ваш близък да бъде уведомен за факта на задържането ви, но не е задължително да можете да говорите с него.

Какво ще стане, ако не се чувствам добре, и имам ли право на почивка, храна и напитки?

Имате право на медицинска помощ, ако имате нужда от нея, и по време на задържането ви имате право на подходящи периоди на почивка, храна и напитки.

Прави ли се протокол за престоя ми в ареста?

За престоя ви в полицейския участък се прави протокол и вие или вашият адвокат имате право на копие от него.

А ако не говоря или не разбирам английски?

Имате право на устен преводач, който да ви превежда. Вие или вашият адвокат трябва да настоявате преводачът, който превежда поверителните консултации помежду ви, да е различен от този, който превежда вашите въпроси и отговори по време на разпита в полицията. Трябва да има преводач на разположение по всяко време, когато адвокатът или полицията искат да говорят с вас.

За колко време мога да бъда задържан?

Това зависи от органа, който е разпоредил вашето задържане. Най-дългият период в ирландското законодателство е седем дни.

Обиск и претърсване (3)

Трябва ли да ми кажат защо претърсват имота ми?

Можете да попитате и трябва да ви бъде съобщено защо се извършва претърсване и по силата на какви правомощия. Ако претърсват имота ви, на по-късен етап имате право на копие от всяка заповед за претърсване.

Как полицията провежда претърсването?

Тя трябва да извърши претърсването в съответствие с правото ви да не бъдете подлаган на унижение.

Може ли полицията да изземе вещи?

Да. Те могат да изземат всяка вещь, за която обосновано считат, че може да се използва като доказателство. Също така могат да изземат вещи, които не са упоменати в която и да е заповед, но които могат да послужат като доказателство за друго престъпление.

Мога ли да остана в имота си, докато полицията провежда претърсването?

Да. Не може да правите нищо, с което да възпрепятствате законосъобразното претърсване, но може да го наблюдавате.

Може ли да ми бъде извършен обиск?

Да. Ако полицията има основателно подозрение, че сте извършили престъпление, тогава тя има право да ви обискира без ваше съгласие.

Трябва ли първо да ме арестуват?

Не. Може да бъдете обискиран преди ареста.

Трябва ли да ми бъде казана причината за обиска?

Да. Полицията трябва да ви съобщи причината за обиска и правната регламентация за извършването му.

Мога ли да бъда обискиран чрез събличане?

Да. Можете да бъдете обискиран чрез събличане само ако това е необходимо. Този обиск трябва да се провежда на уединено място в полицейския участък и по начин, който да не ви причинява дискомфорт. Ако е възможно, обискът се провежда от лекар.

Ще бъда ли обискиран от лице от същия пол?

Ако обискът е повече от претърсване на облеклото ви, той би трябвало да бъде извършен от лице от същия пол.

Първото съдебно заседание (4)

Мога ли да бъда задържан под стража или освободен?

Може да бъдете задържан под стража, ако сте доведен от полицейския арест в съда и съдът ви откаже освобождаване под гаранция.

Мога ли да поискам освобождаване под гаранция?

В повечето случаи можете да [поискате освобождаване под гаранция](#) по време на първото си явяване пред

District Court (районния съд) (първа инстанция). При определени обстоятелства (например обвинение в убийство) искането за освобождаване под гаранция трябва да се подаде пред Висшия съд (*High Court*) и следователно преди подаването на това искане ще трябва да прекарате известно време в ареста.

Имате право на процесуално представителство и в зависимост от доходите ви то ще бъде платено съгласно схемата за безплатна правна помощ.

Мога ли да получа обяснение защо полицията се противопоставя на освобождаването ми под гаранция?

Да. Трябва предварително да ви бъдат разяснени причините, поради които полицията се противопоставя на пускането ви под гаранция. Имате право на освобождаване под гаранция, но то не е абсолютно. Тя може да бъде отказана, когато съдията е на мнение, че, ако ви пусне под гаранция или няма да се явите на делото, или можете да повлияете на свидетелите, или можете да извършите други тежки престъпления докато сте под гаранция.

Мога ли да бъда освободен условно под гаранция?

Да. Можете да бъдете освободен под гаранция, придружена с условия, като например предаване на паспорта, пребиваване в рамките на ирландската държава докато започне процесът и редовна подписка в полицейския участък, за да гарантирате спазването на тези условия. Съдът също така може да изиска от вас депозиране на пари в брой или да разпореди замразяването на ирландска банкова сметка на член от семейството или приятел като гаранция за спазване на задълженията ви по гаранцията.

Подготовка за процеса или досъдебно производство за признаване на вината (5)

Мога ли да се призная за виновен по всички или по някои от обвиненията преди процеса?

Да. Процес ще се проведе само ако не се признаете за виновен. Ако се признаете за виновен, тогава няма да има процес, а ще се проведе заседание за постановяване на присъдата и определяне на наказанието.

Какво се случва?

Ако не се стремите към провеждане на съдебен процес, вие приемате едно или няколко от обвиненията, които са ви повдигнати. Споразумението няма законова основа в ирландското право, но на практика прокурорът може да приеме признанието по някои от обвиненията и да се съгласи да оттегли други. Ако се признаете за виновен, ще бъдете осъден по-късно и ще бъдете или няма да бъдете задържан под стража преди заседанието за постановяване на присъдата.

Какво се случва на заседанието за постановяване на присъдата?

Освен ако не е налице задължително наказание, като например доживотно лишаване от свобода в случай на убийство, имате право да се проведе заседание за постановяване на присъдата и определяне на наказанието, на което адвокатът ви да пледира пред съда във връзка с вашето участие в престъплението и специфичните обстоятелства, които ви касаят.

Може ли обвинението да бъде променено преди процеса?

Да. Прокурорът може да добави допълнителни обвинения до датата на процеса включително. Може също така да оттегли обвинения до датата на процеса. Прокурорът има право да представя допълнителни доказателства до и по време на процеса. Той има задължение да съблюдава справедлива процедура и няма право да задържа доказателства или да не разкрива материали, с които разполага и които са от значение за вас и адвокатите ви.

Мога ли да бъда обвинен в престъпление, за което вече съм обвинен в друга държава-членка?

Ако ви е било повдигнато обвинение и сте бил съден за престъпление в една държава-членка, не може да

ви бъде повдигнато обвинение за същото в друга държава-членка. Ако обаче сте бил обвинен в една държава-членка, но обвинението е било оттеглено, може да ви бъде повдигнато обвинение за същото престъпление в Ирландия.

Ще получа ли информация за доказателствата срещу мен?

Да. Трябва да ви бъдат представени документите (обикновено наричани „доказателствено досие“), които съставляват доказателствата срещу вас. Трябва да ви бъде дадена информация и за материалите, които са събрани в резултат на разследването на предполагаемото престъпление, но на които прокуратурата не смята да се позовава.

Ще получа ли информация за свидетелите, които дават показания срещу мен?

Да. Можете да получите ограничена информация за свидетелите, които дават показания срещу вас. Имате право да знаете дали има информация за тях в регистъра за съдимост. Имате право да искате информация от тях по време на кръстосания разпит в процеса чрез адвокатите си или чрез частно разследване на адвокатите ви.

Нямате право да получите изчерпателна лична информация за свидетел. Нямате право да общувате със свидетел по начин, който може да се приеме като опит за сплашване или опит да избегнете правосъдие, като тези действия могат да бъдат основание за отмяна на гаранцията ви или за предявяване на допълнителни или последващи отделни обвинения.

Кога ще ми бъде предоставено моето [доказателствено досие](#)?

Ако ви е повдигнато обвинение за тежко престъпление, тези документи трябва да ви бъдат предоставени в срок до 42 дни от повдигане на обвинението. Съдът има право да прецени дали да удължи срока, в който държавата трябва да ви предаде тези документи.

Какво ще ми бъде предоставено?

Ще ви бъде предоставена папка с документи, които съдържат основните материали по обвинението срещу вас. Документацията не е изчерпателно представяне на обвинението и прокурорът може да представя допълнителни доказателства до и по време на процеса. Доказателствата, на които се основава обвинението, в повечето случаи трябва се представят устно пред съда от свидетели, които са положили клетва пред съда.

Как да получа моето доказателствено досие?

Вашето доказателствено досие ще ви бъде предадено в съда от член на полицията. Допълнителни доказателства обикновено се представят на адвоката ви в неговата кантора или пред съда.

Ще бъде ли поискана информация за досието ми в регистъра за съдимост?

Да. Полицията има право да поиска информация за минали осъждания за целите на разследването и за решаване на въпроса за освобождаването ви под гаранция, ако бъдете обвинен. Освен това, тя може да се позовава на досието ви в регистъра за съдимост, ако сте бил осъждан, за да позволи на съдиите да определят подходящо наказание. Допуска се представянето на доказателства за осъждания в чужбина.

Има ли ограничения за това кога полицията може да се позовава на предишните ми осъждания?

Да. По време на процеса полицията не може да се позовава на осъжданията ви в миналото, освен ако този въпрос не бъде повдигнат от адвокатите ви при кръстосания разпит или в пледоариите им пред съда.

Връзки по темата

[Повече подробности във връзка с правомощията за претърсване, обиск, задържане и обвинение](#)<https://www.garda.ie>

[Повече подробности за ролята на полицията](#)<https://www.dppireland.ie>

Служба на главния държавен адвокат и Прокуратура <https://www.dppireland.ie>

Повече подробности за законодателството

<https://www.irishstatutebook.ie> Закон за наказателното правосъдие от 1984 г. Правилник (за третирането на лицата, задържани в полицейски управления) от 1987 г.

Ирландски съвет за граждански свободи

■ Последна актуализация: 08/08/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.